

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

463

Vragen van het de leden **Grinwis** (ChristenUnie) en **Bontenbal** (CDA) aan de Ministers van Klimaat en Groene Groei, van Economische Zaken, van Infrastructuur en Waterstaat en van Landbouw, Visserij, Voedselkwaliteit en Natuur over *het potentiële valmeerproject bij de Haringvlietmonding* (ingezonden 27 september 2024).

Mededeling van Minister **Hermans** (Klimaat en Groene Groei) (ontvangen 6 november 2024).

Vraag 1

Hebt u kennisgenomen van de opinie «Valmeren: vergeten sleutel tot duurzame energie»¹ en wat is uw opinie daarover?

Vraag 2

Wat is uw reactie op de uitkomsten van het onderzoek van CE Delft² naar de businesscase en maatschappelijke waarde van het Delta21-project, waaruit blijkt dat dit valmeer investeringen in opwekcapaciteit bespaart én netverzwa- ring kan voorkomen, zowel in de regio Rotterdam als elders in Nederland op het hoogspanningsnet, en kan leiden tot lagere energiekosten voor huishou- dens en bedrijven tot maximaal 1,8 miljard euro per jaar?

Vraag 3

Bent u van mening dat een grootschalige energieopslagfaciliteit nabij de Maasvlakte kan bijdragen aan een efficiënter gebruik van het elektriciteitsnet- werk en aan een optimaler gebruik van energie uit zon en wind, zowel op land als offshore?

Vraag 4

Bent u het met de initiatiefnemers van Delta21 eens dat het project én hoogwater in het binnenland kan voorkomen en daarmee mogelijke dijkversterkingen- en verhogingen én veel kan bijdragen aan natuurherstel, doordat het dichtslibben en verzanding van het Haringvliet inclusief de monding kan worden voorkomen en een brak gebied wordt gerealiseerd?

¹ Het Financieele Dagblad, 26 september 2024, «Valmeren: vergeten sleutel tot duurzame energie». (<https://fd.nl/opinie/1531200/valmeren-vergeten-sleutel-tot-duurzame-energie>)

² CE Delft, februari 2024, «Delta21: Energetisch-economische analyse. Valmeer als onderdeel van duurzaam energiesysteem». (<https://www.delta21.nl/wp-content/uploads/2024/02/Deelrapport-3-def.pdf>)

Vraag 5

Welke voor- en nadelen ziet u voor het verdienvermogen en de strategische autonomie van Nederland als ingezet wordt op een project als Delta21 met veel Nederlandse kennis en bedrijvigheid in plaats van op grootschalige batterijen waarvoor schaarse metalen moeten worden geïmporteerd of extra centrales die door buitenlandse bedrijven moeten worden gebouwd?

Vraag 6

In hoeverre vermindert een grootschalige opslag als Delta21 de kwetsbaarheid van de energievoorziening bij een aanslag of schade door andere oorzaken, ook ten opzichte van andere flexibiliteitstoepassingen?

Vraag 7

In hoeverre neemt u in uw afwegingen voor opslagtechnieken maatschappelijke voordelen mee die niet zuiver energetisch zijn?

Vraag 8

Hoe reflecteert u op het feit dat een valmeer bij de Haringvlietmonding mogelijk diverse maatschappelijke voordelen biedt ten opzichte van andere opslagtechnieken, maar dat deze hoogstwaarschijnlijk niet tot stand zal komen als de flexibiliteitstoepassing enkel op basis van marktmechanismen tot stand zal komen?

Vraag 9

Deelt u de mening dat, aangezien TenneT waarschuwt voor een duidelijke verslechtering van de leveringszekerheid na 2030 door onder andere achterblijvende groei van flexibiliteit, het voor de hand ligt om geen mogelijkheden uit te sluiten en ook (middel)lange-termijnopslag zoals het valmeerproject op te nemen in het door TenneT geadviseerde uitvoeringsplan leveringszekerheid?³

Vraag 10

Welke opdracht ziet u voor zichzelf na de conclusie uit de routekaart Energieopslag dat investeringen in (middel)lange-termijnopslag moeizaam tot stand komen, zeker met inachtneming van het feit dat vanwege de toekomstige leveringszekerheid veel meer flexibiliteit vereist is? Hoe reflecteert u in dat kader op de conclusie van CE Delft uit het onderzoek dat de financiering van het valmeer een belangrijk aandachtspunt is en mogelijk overheidsparticipatie vereist is om dit project mogelijk te maken?

Vraag 11

Bent u bereid een maatschappelijke kosten-batenanalyse uit te laten voeren naar het valmeerproject van Delta21, waarbij tevens een vergelijking wordt gemaakt met andere flexibiliteitstoepassingen, en in reactie daarop te bezien welke volgende stappen te nemen zijn?

Mededeling

De vragen van de leden Grinwis (ChristenUnie) en Bontenbal (CDA) over het potentiële valmeerproject bij de Haringvlietmonding (kenmerk 2024Z14553) kunnen niet binnen de gebruikelijke termijn worden beantwoord. De reden van uitstel is dat interdepartementale afstemming meer tijd vraagt. Ik zal uw Kamer zo spoedig mogelijk de antwoorden op de vragen doen toekomen.

³ Tennet, 14 mei 2024, «Rapport Monitor Leveringszekerheid 2024». (www.tennet.eu/nl/over-tennet/publicaties/rapport-monitoring-leveringszekerheid)